

Toespraak bij de opening van de Algemene Vergadering van het Model European Parliament op donderdag 22 september 2011

** De voorzitter wordt pas woensdagavond gekozen.*

Mevrouw/Mijnheer* de voorzitter, dames en heren leden van het Model European Parliament!

Als Voorzitter van de Tweede Kamer heet ik u van harte welkom bij de Algemene Vergadering van het Model European Parliament in de Oude Zaal van de Tweede Kamer. Wij hebben deze ruimte na de ingebruikname van de nieuwe plenaire vergaderzaal in 1992 een grondige opknapbeurt gegeven en gedeeltelijk weer in de oude staat teruggebracht. Nu gebruiken we de vroegere balzaal van het stadhouderspaleis voor bijzondere gelegenheden zoals deze bijeenkomst. De zaal kent twee moderne blikvangers van ontwerper Jan van den Dobbelsteen, beide met een symbolisch karakter. Het veelkleurig tapijt symboliseert de veelkleurigheid van de Nederlandse samenleving, de lampen de openheid van de Nederlandse democratie.

Democratie en openheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zij zijn de fundamenten van een samenleving waarin ruimte is voor de ideeën en de leefwijze van iedereen die daarvan deel uitmaakt. Het is boeiend en tegelijkertijd spannend om te zien hoe de bevolking in een aantal Noordafrikaanse landen veel – soms ook mensenlevens – op het spel zet om een autoritair bestuurde samenleving te veranderen in een open democratie.

In die processen worden zij gesteund door de Europese Unie als geheel en individueel door landen die deel uitmaken van die Unie. Dat weet u

als geen ander, want u hebt allemaal een bijzondere interesse in Europa en de Europese politiek. Daar heb ik bewondering voor, want het is niet vanzelfsprekend dat jongeren deze interesse hebben. Ik hoop dan ook van harte dat dit Europa-enthousiasme aanstekelijk werkt en door u wordt overgedragen aan anderen in uw omgeving.

Eerder deze week heeft u in commissieverband deze algemene vergadering voorbereid. Daarmee wijkt u niet af van de werkwijze van het Europees Parlement en vele nationale parlementen, waaronder de Tweede Kamer. U hebt de afgelopen week gesproken over een complexe zaak als het vraagstuk van de huidige grote economische problemen binnen enkele lidstaten. Daarnaast stonden onderwerpen op de agenda als ontwikkelingssamenwerking, milieubeheer, volksgezondheid, voedselveiligheid, energie, cultuur, onderwijs en de rechten van de vrouw.

Het zijn geen gemakkelijke onderwerpen, maar wel actueel. Ook de 'echte' nationale en Europese volksvertegenwoordigers worstelen met deze vraagstukken. Al die onderwerpen komen ook aan de orde tijdens de algemene politieke beschouwingen die deze week in de Tweede Kamer worden gehouden. Het is veel mensen opgevallen dat in de Miljoenennota, waarin de plannen van de regering voor volgend jaar zijn samengevat, veel aandacht wordt besteed aan Europa. Dat is ook in het debat tot nu toe goed te merken.

De Europese Unie is volop in ontwikkeling. Zo probeert zij oplossingen te vinden om de financiële crisis te bestrijden, iets waar u de afgelopen week ook over heeft gesproken. Het mag duidelijk zijn dat Europa steeds meer is gaan ingrijpen in het dagelijks leven van de burgers. Europese

regelgeving heeft grote invloed op de nationale wetgeving in de lidstaten. Maar voor veel mensen is Europa nog altijd ver weg. Soms vinden mensen die Europese regelgeving te ver gaan. Of ze hebben het gevoel dat Europa over hun hoofden heen besluiten neemt, zonder dat zij iets te zeggen hebben.

Daar ligt een belangrijke rol voor de Tweede Kamer. Wij controleren de inzet van de regering bij de Europese besluitvorming. Mede vanwege de zorgen van veel burgers over het tempo en de gevolgen van Europese integratie heeft de Tweede Kamer initiatieven genomen om de controle te intensiveren, dat wil zeggen: meer én eerder. Toen tijdens het zomerreces de financiële situatie in Griekenland penibel begon te worden, is de vaste Kamercommissie voor Financien enkele malen bijeengekomen. Op 17 augustus is zelfs de hele Tweede Kamer teruggekeerd van reces om het kabinet duidelijk aan te geven binnen welke grenzen het kan opereren in het Europese overleg over de steunverlening aan Griekenland.

Belangrijk in dit verband is dat het Verdrag van Lissabon dat eind december 2009 in werking is getreden, de rol van nationale parlementen versterkt. In Nederland is bij de goedkeuring van het verdrag van Lissabon tevens afgesproken dat de Nederlandse regering pas kan meewerken aan besluitvorming over Europese voorstellen nadat overleg met de Tweede- en Eerste Kamer heeft plaatsgevonden. Op deze manier verwerven beide Kamers niet alleen meer zeggenschap, maar verzekeren zij zich bovendien van tijdige informatie. De regering heeft er immers belang bij om het parlement zo vroeg mogelijk mee te krijgen en zal er daarom voor zorgen dat het parlement al in een vroeg stadium weet wat er speelt.

Door deze werkwijze krijgen de nationale parlementen steeds meer invloed in Brussel. Zo heeft de Nederlandse burger via haar gekozen vertegenwoordigers juist meer, in plaats van minder invloed op de Europese besluitvorming. Er is echter wel een duidelijk spanningsveld tussen die democratische besluitvorming in eigen land en de mogelijkheden om die tot uiting te laten komen in het Europese beleid, dat uiteindelijk door 27 landen wordt bepaald.

Het is dus van groot belang dat de Tweede Kamer goed voeling houdt met wat er in Brussel gebeurt. Het ligt voor de hand dat het Europees Parlement een natuurlijke partner is voor de Kamer en het is daarom van belang dat zij en het Europees Parlement elkaar goed weten te vinden. Daarom ben ik altijd groot voorstander geweest van het intensiveren van de contacten met het Europees Parlement. Tot mijn genoegen lukt dat steeds beter.

Dames en heren leden van het Model European Parliament!

Vandaag spreekt u tijdens deze Algemene Vergadering over veel actuele vraagstukken die binnen Europa spelen. Ik hoop dat u door mee te doen aan dit Model European Parliament uw belangstelling voor en inzicht in het parlementaire werk vergroot. Voor vandaag wens ik u veel plezier en succes toe. En wie weet zien wij sommigen van u later terug in een zetel in de Tweede Kamer of het Europees Parlement!